Zaaknummer: Z2025-00005008
Documentnummer: D2025-00035856

gemeente Weststellingwerf

Raadsvoorstel

ALGEMENE GEGEVENS	
Agendapunt	Uitgangspuntennotitie gebiedsdekkend omgevingsplan
Portefeuillehouder	H. Zonderland
Griffier	0561-691**220**
BIJLAGEN	
Aantal bijlagen	1
Begrotingswijziging	Nee
Stukken ter inzage	Nee

ONDERWERP

Uitgangspuntennotitie gebiedsdekkend omgevingsplan

REDEN VOORSTEL

☒ Kaderstellen
☐ Controleren
☐ Budget autoriseren
☐ Consulteren
☐

B&W STELT DE RAAD VOOR OM

a. De notitie “Uitgangspunten gebiedsdekkend omgevingsplan OWO-gemeenten” vast te stellen.

BIJLAGEN (worden meegezonden)
Bijlage 1: Uitgangspuntennotitie gebiedsdekkend omgevingsplan OWO-gemeenten (D2025-00035850)

Aan de gemeenteraad

INLEIDING
Het omgevingsplan is een nieuw (digitaal) plan waarin alle regels over de fysieke leefomgeving binnen de gemeente staan, bijvoorbeeld over bouwen, milieu, water, verkeer en groen. Met de invoering van de Omgevingswet heeft elke gemeente automatisch een tijdelijk omgevingsplan van rechtswege gekregen. Dit bestaat onder andere uit bestaande bestemmingsplannen en verordeningen. Dit tijdelijke omgevingsplan voldoet nog niet aan de eisen van de Omgevingswet. Gemeenten hebben tot 2032 de tijd om het tijdelijke omgevingsplan om te zetten naar één gebiedsdekkend omgevingsplan dat voldoet aan de eisen van de Omgevingswet
Deze tijd hebben we ook hard nodig om deze grote opgave te kunnen volbrengen. Voor de omzetting naar een gebiedsdekkend omgevingsplan worden keuzes gemaakt die in de uitgangspuntennotitie “Uitgangspunten gebiedsdekkend omgevingsplan OWO-gemeenten” zijn uitgewerkt.

De keuzes in de uitgangspuntennotitie zijn opgedeeld in 5 categorieën, waarin we vooral op structuur, proces en juridische inhoud afwegingen hebben gemaakt:

- Algemeen: Het is een nieuw proces. We spreken daarom vooraf uit dat voortschrijdend inzicht mogelijk is en we daarop gaan acteren.
- Omzetstrategie: Om de transitiefase behapbaar te maken kiezen we voor een afgebakend project, waarin we op een beleidsluwe wijze per thema de bestaande regels gaan omzetten naar het gebiedsdekkend omgevingsplan.
- Structuur: Deze keuzes gaan over de opbouw van het omgevingsplan Een activiteitgerichte opbouw sluit aan bij de omgevingswet en is het meest gebruiksvriendelijk.
- Mate van reguleren: Dit gaat over hoe streng of ruimhartig regels gesteld worden in het omgevingsplan. Het werken met toelatingsplanologie en functies sluit het beste aan bij een beleidsluwe aanpak.
- Wijze van reguleren: Dit gaat over de manier waarop de regels worden gesteld. De keuze voor gesloten normen en doelvoorschriften geeft een goede balans tussen rechtszekerheid en mogelijkheid voor maatwerk en couleur locale.

Bovenstaande keuzes maken samen de uitgangspunten voor de transitie naar het gebiedsdekkend omgevingsplan (zie bijlage 1).

Tijdens de transitiefase blijven de ontwikkelingen doorgaan. Er zijn specifieke initiatieven en beleidsherijkingen die doorgang moeten vinden. De transitiefase kent daarom 3 sporen:

- Spoor 1: Tijdens de transitie "blijft de winkel open". Dat wil zeggen dat we initiatieven ruimte kunnen bieden, ook als daarvoor een wijziging van het (tijdelijk) omgevingsplan nodig is. Deze initiatieven worden mogelijk gemaakt in spoor 1.
- Spoor 2: De omzetting naar het gebiedsdekkend omgevingsplan vindt plaats in spoor 2.
- Spoor 3: Beleidsherijkingen worden opgenomen in het gebiedsdekkend omgevingsplan. Dit maakt geen onderdeel uit van de transitie naar het gebiedsdekkend omgevingsplan (spoor 2). Deze beleidsherijkingen hebben eigen capaciteit en middelen nodig, daarom worden deze in spoor 3 opgepakt.

ARGUMENTEN
a.1 Door het vaststellen van de uitgangspunten geeft de raad kaders mee voor het maken van het gebiedsdekkend omgevingsplan
De uitgangspuntennotitie is opgesteld om richting te geven aan de periode tot 2032 over het omzetten van alle regelgeving over de fysieke leefomgeving naar het nieuwe gebiedsdekkend omgevingsplan. De Omgevingswet geeft veel beleidsvrijheid voor het opstellen van het gebiedsdekkend omgevingsplan. In de notitie is voor verschillende onderwerpen aangegeven welke keuzes er mogelijk

zijn en welke als uitgangspunt wordt genomen bij de transitie naar een gebiedsdekkend omgevingsplan.
De gemeenteraad stelt het gebiedsdekkend omgevingsplan vast. Omdat de transitie van het omgevingsplan een van de grootste uitdagingen voor gemeenten in de komende jaren is, willen we bij de start van dit proces de keuzes die we maken vastleggen. Door het bespreken en vaststellen van de uitgangspuntennotitie voor de transitie naar het gebiedsdekkend omgevingsplan geeft de raad haar kaders mee voor dit proces.

a.2 De uitgangspunten voor het gebiedsdekkend omgevingsplan zijn nodig om slagvaardig en op tijd de transitiefase te doorlopen
Door de Omgevingswet zijn we verplicht om voor 2032 een volledig gebiedsdekkend omgevingsplan te hebben dat voldoet aan de eisen van de Omgevingswet. Daarvoor moet flink wat werk verzet worden. We moeten ons een nieuwe werkwijze eigen maken, er is een technische omzetting van de regels nodig en er komen nieuwe thema's in het omgevingsplan die eerder niet in bestemmingsplannen zaten. Daarom is het van belang dat we de transitieperiode goed beschrijven en de juiste stappen zetten. Dat is in de uitgangspuntennotitie beschreven.

Beleidsluwe en afgebakende transitiestrategie
We willen burgers en ondernemers blijven bedienen en voldoende rechtszekerheid bieden. Daarnaast willen we voldoende sturing houden op de fysieke leefomgeving. We werken als OWO-gemeenten veel samen en hebben een gezamenlijke OWO-VTH afdeling die de uiteindelijke uitvoering geeft aan de omgevingsplannen. Daarom kiezen we om zoveel mogelijk dezelfde structuur en regels te gebruiken in de omgevingsplannen van de drie OWO-gemeenten. Door het toepassen van omgevingsnormen is er ruimte voor maatwerk en couleur locale. Dit betekent wel dat de transitie niet beleidsneutraal plaats zal vinden, omdat elke gemeente tientallen bestemmingsplannen heeft met allemaal hun eigen structuur. Daarom kiezen we voor een beleidsluwe aanpak. Doet het geval zich voor dat een beleidsherijking zal plaatsvinden in het omgevingsplan dan zal dat als een spoor 3 project opgepakt worden (zie bijlage 1).

Door de beleidsluwe aanpak kiezen we niet voor de VNG casco/staalkaarten. Deze systematiek gaat uit van de maximale mogelijkheden van de Omgevingswet, bijvoorbeeld door toepassing van open normen. Het risico van open normen is een gebrek aan rechtszekerheid. In den lande wordt de VNG systematiek nauwelijks gebruikt. Dit is in lijn met de Omgevingswet, omdat die juist inzet op ruimte voor maatwerk.

KANTTEKENINGEN
a.1 Er is nog veel onbekend
De Omgevingswet is voor iedereen nieuw. Dit betekent onder andere dat we nog niet goed kunnen inschatten hoe bepaalde instrumenten gaan werken of hoe processen gaan lopen. Ook weten we nog niet welke hulpmiddelen er eventueel beschikbaar komen of welke invloed jurisprudentie zal hebben. Dit maakt het vooraf exact bepalen van een aanpak lastig. Desalniettemin hebben we in de uitgangspuntennotitie op basis van de huidige inzichten, zo goed mogelijk de kaders gesteld. Waar noodzakelijk zullen we blijven bijsturen.

a.2 Er zijn andere keuzes mogelijk
Gemeenten zijn vrij te bepalen hoe het proces om te komen tot gebiedsdekkend omgevingsplan wordt ingericht. De Omgevingswet biedt meer beleidsvrijheid dan de Wet ruimtelijke ordening over de manier waarop de regels worden vormgegeven. In lijn met het VNG-casco zou bijvoorbeeld gekozen kunnen worden voor open normen of voor het stellen van algemene doelen zonder vastomlijnde regels. Echter komen deze keuzes ook met consequenties: ze bieden minder rechtszekerheid en minder sturing op de fysieke leefomgeving. Daardoor kunnen ongewenste situaties ontstaan.

Ook is het mogelijk om aan de slag te gaan met het gebiedsdekkend omgevingsplan zonder vooraf kaders te stellen voor de transitie. Echter verwachten wij dan onvoldoende grip op de transitie. Ook

ontstaat onvoldoende totaal overzicht en samenhang terwijl het wel om een ‘gebiedsdekkend’ omgevingsplan gaat.

Daarom kiezen we voor een beleidsluwe en afgebakende transitiestrategie (zie argument 1.1 en 1.2). In de uitgangspuntennotitie wordt uitgebreid op de verschillende keuzes ingegaan.

AANPAK/UITVOERING
Na dit besluit wordt begonnen met maken van het gebiedsdekkend omgevingsplan. In een plan van aanpak worden organisatorische aspecten, zoals planning en budgetten verder uitgewerkt. Als het eerste deel van het gebiedsdekkend omgevingsplan gereed is, zal deze voor besluitvorming aan uw raad worden voorgelegd.

COMMUNICATIE
Dit besluit zal op de gebruikelijke wijze bekendgemaakt worden.

DUURZAAMHEID
N.v.t.

KOSTEN, OPBRENGSTEN EN DEKKING
In de drie huizen is voor drie jaren budget beschikbaar gesteld. Dit wordt gebruikt om te beginnen aan het maken van een gebiedsdekkend omgevingsplan.

In Weststellingwerf zijn de volgende beschikbare middelen beschikbaar gesteld.

Weststellingwerf

Onderwerp	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Implementatie Omgevingswet	€ 567.000		
Omgevingsplan	€ 264.300	€ 294.300	€ 294.300
Totaal	**€ 831.300**	**€ 294.300**	**€ 294.300**

Elk jaar wordt het budget geëvalueerd en waar nodig worden extra budgetten aangevraagd via de P&C-cyclus.

Burgemeester en Wethouders van Weststellingwerf,
de secretaris, de burgemeester,
MUTTER VAN DER GRAAF

Zaaknummer: Z2025-00005008

De raad van de gemeente Weststellingwerf;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;

gelet op;

- Het feit dat op 1 januari 2024 een omgevingsplan van rechtswege is ontstaan;
- Voor 1 januari 2032 het gebiedsdekkend omgevingsplan vastgesteld moet zijn;
- De gemeente beleidsvrijheid heeft in het vormgeven van de transitiefase naar het gebiedsdekkend omgevingsplan;
- Dat voor de richting en slagvaardigheid wenselijk is om vooraf keuzes te maken over de tranisitiefase naar het gebiedsdekkend omgevingsplan;
- Zoals deze zijn opgenomen in de notitie ‘Uitgangspunten gebiedsdekkend omgevinsgplan OWO-gemeenten’.

b e s l u i t

a. De notitie “Uitgangspunten gebiedsdekkend omgevingsplan OWO-gemeenten” vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 26 januari 2026,
de griffier, de voorzitter,